

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W OPARCIU O PROGRAM *NOWE Słowa na start* M. Derlukiewicz

Dla KLASY VI – 2024 – dostosowane do Podstawy Programowej z dnia 28.08.2024

Ze względu na to, iż program zezwala nauczycielowi na wielowariantowość doboru treści programowych zawartych w wymaganiach dla poszczególnych klas, termin ich realizacji wybiera nauczyciel uczący w danej klasie.

Dział nauczania		POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY	
		dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Kształcenie kulturowo – literackie	czytanie	Umie czytać płynnie z przygotowaniem.	Czyta z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych i intonacji.	Potrafi samodzielnie zinterpretować głosowo tekst.	Płynnie czyta głośno bez przygotowania, w sposób wyrazisty artykulacyjnie, przejrzysty intencjonalnie.
	czytanie ze zrozumieniem	Przy pomocy nauczyciela odczytuje informacje zawarte w przekazach werbalnych i niewerbalnych.	Rozumie symbole występujące w instrukcjach, schematach, diagramach, mapach.	Odpowiednio dopasowuje symbole do przekazu, układa pytania.	Samodzielnie odczytuje informacje zawarte w przekazach niewerbalnych i werbalnych.
		Odpowiada na pytania na podstawie krótkiego tekstu: wymienia, wylicza, nazywa, identyfikuje.	Wyszukuje potrzebne informacje: streszcza, wyjaśnia, cytuje.	Podejmuje próby analizy tekstu: porównuje, klasyfikuje, charakteryzuje, określa.	Analizuje przeczytany tekst: wnioskuje, ocenia, uzasadnia, przewiduje.
	lektura	Zna dłuższe teksty literackie we fragmentach.	Wypowiada się na tematy związane z przeczytaną lekturą Rozróżnia pojęcia: fakt, opinia.	Zna omawiane teksty w całości. Potrafi sformułować opinię dotyczącą lektury.	Samodzielnie referuje problematykę omawianych utworów. Dokonuje oceny postępowania bohaterów, przebiegu zdarzeń.
		Wskazuje elementy świata przedstawionego.	Nazywa elementy świata przedstawionego w utworze. Zna pojęcie: fikcja; rozpoznaje fikcję literacką.	Rozróżnia pojęcia: realny, fikcyjny, fantastyczny; rozpoznaje elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.	Rozróżnia pojęcia: realny, fikcyjny, fantastyczny. Rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.
	poetyka	Odróżnia prozę od wiersza. Podaje podstawowe wyznaczniki wiersza i prozy. Przy pomocy nauczyciela wskazuje epitet, porównanie.	Rozróżnia: narratora, postać mówiącą, autora. Opisuje porządek przestrzenny w wierszu: wers, strofa, rym, rytm, rozpoznaje wiersz biały. Wyszukuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze. Rozróżnia ujęcie dosłowne od metaforycznego.	Wskazuje i nazywa poznane środki poetyckie w wierszu; zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie.	Wyjaśnia sens metafory. Określa funkcję środków stylistycznych w utworze.

gatunki literackie	Potrafi rozróżnić teksty należące do epiki i liryki.	Rozumie pojęcia: epika, liryka.	Potrafi podać cechy charakterystyczne dla danego rodzaju literackiego.	Wskazuje przynależność rodzajową danego utworu literackiego. Podaje rodzaje powieści.
			Posługuje się pojęciami: opowiadanie, powieść, akcja, wątek, fabuła.	Podaje przykłady ze znanych utworów literackich – wydarzenia tworzące akcję, wątek, fabułę.
	Rozróżnia: opowiadanie, powieść, baśń, bajkę, mit, legendę.	Nazywa gatunki literackie poznane w klasach poprzednich.	Potrafi zaklasyfikować tekst do danego gatunku. Podaje cechy danego utworu.	Bez błędnie potrafi zaklasyfikować tekst do określonego gatunku, podając cechy.
wiedza o kulturze	Odróżnia specyfikę różnych tekstów kulturowych.	Przy pomocy nauczyciela zauważa specyfikę kompozycyjną różnych tekstów kultury. Zna pojęcia związane z różnymi przekazami kultury.	Przy pomocy nauczyciela zauważa stylistyczną specyfikę różnych tekstów kultury.	Ogarnia całość przekazów kulturowych, zauważa relacje między detalami. Podejmuje próby interpretacji różnych tekstów kultury.
korzystanie ze źródeł informacji	Potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym, języka polskiego, encyklopedią, Internetem; rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się nowymi technologiami.	Zna wszystkie słowniki poznane na lekcjach języka polskiego w klasach IV-VI.	Świadomie korzysta z różnych źródeł informacji zależnie od sytuacji i potrzeb.	Samodzielnie i celowo korzysta z różnych źródeł informacji.
formy wypowiedzi	Zna formy wypowiedzi poznane w kl. IV i V.	W miarę samodzielnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych oraz nowo poznane.	Redaguje formy wypowiedzi, pamiętając o ich kompozycji i elementach.	Samodzielnie i poprawnie redaguje formy wypowiedzi poznane w klasach młodszych i w klasie VI.
	Pisze krótkie opowiadanie, opis przeżyć. Z pomocą nauczyciela redaguje charakterystykę, list oficjalny.	Podejmuje próby wzbogacania opowiadania. Wprowadza do opisu postaci elementy charakterystyki. Wyróżnia spośród innych opisów - opis przeżyć. Zna elementy listu oficjalnego.	Wzbogaca opowiadanie twórcze. Pisze krótką charakterystykę postaci rzeczywistej i fikcyjnej, opis przeżyć. Redaguje list oficjalny. Próbuje redagować krótki tekst o charakterze argumentacyjnym. Rozróżnia argument od przykładu.	Świadomie wzbogaca formy wypowiedzi poprzez wprowadzenie np. opisu, dialogu. Samodzielnie posługuje się nowo poznanymi formami wypowiedzi - charakterystyką, opisem przeżyć, listem oficjalnym. Redaguje tekst o charakterze argumentacyjnym, dobiera przykłady.
	Pisze plan tekstu literackiego	Streszcza tekst	Notuje na różne sposoby: plan, tabelka, streszczenie	Samodzielnie sporządza notatki, dobierając odpowiednią formę.
	Pisze czytelnie.	Dbą o estetykę pracy, pisze starannie.	Nadaje pracy zależnie od rodzaju odpowiednią kompozycję, tytuł.	Wyróżnia części tekstu zgodnie ze strukturą danej formy wypowiedzi (graficzne rozczłonkowanie tekstu).

komunikacja	Posługuje się językiem czynnym ze świadomością celu: pyta, oznajmia, poleca, prosi, odmawia, zaprasza, itp.	Potrafi nadać wypowiedzi specyficzny styl: oficjalny, prywatny, żartobliwy w zależności od adresata i sytuacji.	Zajmuje własne stanowisko w rozmowie.	Wspiera wypowiedzi informacją : prasową, z lektury, cytuje itp.
wypowiedzenie	Rozpoznaje zdanie po osobowej formie czasownika. Rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące oraz stosuje je, uwzględniając cel wypowiedzi. Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia.	Nazywa: zdanie, równoważnik zdania. Rozróżnia zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie. Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie. rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu.	W wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje różne rodzaje wypowiedzeń. Przekształca zdanie złożone podrzędnie na zdanie pojedyncze i odwrotnie. Odróżnia rodzaj orzeczenia (czasownikowe, imienne) i podmiotu (gramatyczny, domyślny, logiczny, szeregowy). Rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe. Omawia sposób wyrażania podmiotu i orzeczenia. Zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie.	Wie wszystko o zdaniu i równoważniku zdania. Nazywa określenia podmiotu i orzeczenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik. Potrafi określić ich funkcję w zdaniu. Rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie.
części mowy	Przy pomocy nauczyciela rozpoznaje poznane wcześniej części mowy. Określa podstawowe formy gramatyczne odmiennych części mowy, stopniuje przymiotniki i przysłówki.	Rozpoznaje w tekście poznane części mowy.	Określa formy odmiennych części mowy, tworzy, stosuje w zdaniach.	Rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, wie, jaką pełnią funkcję w zdaniu.
		Odróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka.	Samodzielnie stopniuje i rozróżnia stopnie przymiotników i przysłówków.	Bezbłędnie stosuje rodzaje stopniowania.
		Zna zaimek.	Rozpoznaje, jaką część mowy zastępuje zaimek.	Poprawnie stosuje dłuższe i krótsze formy zaimków.
		Zna podział liczebników.	Rozpoznaje różne typy liczebników. Poprawnie stosuje formy fleksyjne liczebników. Rozpoznaje wykrzyknik i partykułę.	Podaje przykłady różnych typów liczebników i nazywa je. Wie, jaką funkcję pełnią w zdaniu partykuła i wykrzyknik.
ortografia i interpunkcja	Pisze ze słuchu, stara się stosować poznane zasady.	Zna zasady ortograficzne i interpunkcyjne poznawane na lekcjach, stara się je stosować.	Stosuje zasady poznane na lekcjach.	Zna i poprawnie stosuje zasady poznane na lekcjach.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na ocenę dopuszczającą w wymaganiach edukacyjnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który **spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz** co najmniej **dwa spośród poniższych warunków**:

- posiada rozszerzoną wiedzę i umiejętności przewidziane programem nauczania w danej klasie;
- wypowiedzi ustne oraz pisemne są bezbłędne i cechują się dojrzałością myślenia;
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych
lub otrzymał zaświadczenie z tytułem laureata Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia:

Sprawdziany - prace pisemne, testy.

Zadania klasowe – wypracowania.

Konkursy przedmiotowe (tematyczne, wiedzowe, recytatorskie, ortograficzne itp. oraz organizowane przez MKO).

Dyktanda, pisanie z pamięci, kartkówki.

Zadania praktyczne (inscenizacja, recytacja, prezentacja, realizacja projektu, praca w grupach, prace plastyczno - literackie).

Notatki w zeszycie, prowadzenie zeszytu, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń.

Odpowiedzi ustne, aktywność ucznia (przygotowanie do lekcji, zainteresowanie tematem, udział w dyskusji, kreatywność na lekcji).

Uwagi:

Sprawdziany, prace pisemne oceniane w skali punktowej przeliczane są na ocenę według zasad:

do 29% punktów - niedostateczny

30%- 50% punktów – dopuszczający

51% - 70% punktów – dostateczny

71% - 90% punktów – dobry

91%- 99% punktów – bardzo dobry

100% punktów i więcej – celujący

W dokumentowaniu oceniania bieżącego dopuszcza się stawianie znaków „+” i „-”:

1) znak „+” przy ocenie bieżącej może postawić nauczyciel, jeżeli uczeń opanował w pełni wiadomości, umiejętności opisane w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę, nie osiągając jednocześnie wymagań do oceny o jeden stopień wyższej;

2) znak „-”, jeżeli uczeń posiada niewielkie braki w wiadomościach, umiejętnościach opisanych w wymaganiach edukacyjnych na daną ocenę.

Aktywność oceniana jest przy pomocy „+” i „-”, które są przeliczane na oceny lub bezpośrednio stopniem.